

אתנו זונה ומחיר כלב

אתנו המיליארדים, הניתן למפונים של פיתחת-רפיה, נראה כביובו נורא. אך לדעתי כדאי לשלם. במשך שנים ציינו לעיני המדינה כולה את תמונתו ההירואית של המתנחל הישראלי. המדינה כולה, כך אמרו, היא רקובה, חסרת-ערכים, חומרנית. ואילו המתנחל העיברי הוא גיבור, מתנדב, טהור, הלוח אמיתי, אדם הדבק באמונתו, המוכן לקבל על עצמו את כל התלאות והיטורים, להתבוסס בבוץ ובגשם, לרעוד בקור ולקדוח בחום, כדי להגשים את האידיאלים שלו.

והנה מתגלה המתנחל הנה כסחטן, המוכן למכור את האידיאלים שלו בכסף — בתנאי שהסכום גדול דידי.

(כבר החלטנו מה את, עכשו צריכים רק לקבוע מה המחיר...)

הקדמונים אסרו להכניס לבית-המקדש, אתנו זר נה ומחיר כ"ב". תמנה איך היה המחוקק התנ"כי מגיור את התמורה הזאת שהמדינה משלמת למתנחלים עבור הסכמתם שלא להביך את ממשלת-בגין ור לא לגרום לשערוריית ערב הנסיגה. אריק שרון קורא לזה, "מחיר השלום". אפשר לקרוא לזה גם כך. בתנאי שלא יביאו אותו לבית ה'.

אריק

מה מגיע למתנחלים האלה? מבחינה מוסרית, לא מגיע להם דבר, מלבד השקעתם העצמית. אך הרי את זו מחזירים להם במילא, נוסף על עשרות המיליונים למישפחה.

מה מגיע להם עוד? הם הלכו לאיזור שמעבר לקו הירוק, ביוזעם היטב שהוא יישמש נושא למשאומתן בבוא העת, וכי יתכן מאוד שיוחזר. (אנחנו בוודאי אמרנו להם זאת פעמים ללא-ספור. אם לא האמינו, זכ"ש.)

הבדואים, שישבו על אדמה זו, גורשו בשעתו באכזריות נוראה על-ידי קלגסיו של אריק שרון, ועל כך נזוף האיש רישמית על-ידי הממשלה דאו ("הריגים"). לאחר מכן נוצלה עבודת המגורשים על-ידי המתנחלים, שהפכו אפגדים לכל דבר.

תמורה על, "השנים שהשקיעו"? בשנים אלה הכניסו לכיסם רווחים עצומים, כפי שהם עצמם מודים בגאווה. תודות לאדמה שקיבלו בחינם, ההשקעה שניתנה על-ידי הממשלה במתנה אי ב, "הלוואה" לא-צמודה, העבודה הזולה של הבדואים, נכנסו — שוב לדבריהם שלהם עצמם — ל, "עשירון העליון" של החברה הישראלית. כלומר — למעמדם של בעלי-ההון, אילו הבורסה ושאר המיליונרים.

אילו רצתה הממשלה לנהוג בסיפיהם בהגינות עילאית, היתה מעמידה לרשות כל מישפחה משק חילופי במקום אחר בארץ. ירצו — יקבלו. לא ירצו — לא יקבלו דבר. הדיבורים המגומגמים של המתנחלים שרואיינו ב"טלוויזיה, כשנשאלו מדוע אינם מסתפקים בכך, נשאו חותם בולט של שקר. הם לא העזו להסתכל אל תוך המצלמה, אולי מחשש שמא הם יפרצו בצחוק למישמע דיבריהם שלהם עצמם.

המסר לעתיד: אג צעיר, אין לכם היכן לגור? אתם רוצים לזכות בארמון מפואר, להתעשר ולהיכנס תוך כמה שנים ל, "עשירון העליון", מבלי להשקיע דבר משלכם? קומו להתנחלו בגולן, בגדה וברצועה — והתפללו לנסיגה הבלתי-נמנעת!

להמאיס את השלום

בדבר אחד צודק עור ויצימן — הממשלה הזאת הצליחה להמאיס על העם את השלום. שהיא עצמה חתמה עליו. בשעתו שמחנו על כך שמנחם בגין הוא שחתם על השלום. זה לא היה צודק, זה הרגינו. בוודאי, אך הגיונו אמר לי: מוטב כך. בגין יכול לחתום על השלום, מבלי לפחד מפני בגין.

זאת היתה טעות. בגין היה צריך לפחד מפני בגין. אמנם, בגין לא הפגין נגדו בתרבות, לא המסיר אבנים אל תוך הכנסת, לא גרם לשפיכות-דמים. אבל בגין נשאר בליבו של בגין, וניהל שם מילחמת-גרילה אכזרית נגד השלום.

בגין יכול היה לחתום על חוזה-השלום, אך הוא לא יכול היה למצוא בליבו את חדות-השלום. והשלום בלי חדות-השלום דומה למישגל בלי אהבה, בלי חיבה, בלי רגש. הוא משאיר טעם רע בפה. בהתעוררם בבוקר, אין הגבר רוצה לראות את פני הנערה. ולהיפך.

והרי זהו הדבר שקרה לשלום. השלום פתח אופקים חדשים. נוף שלם חדש המשתרע למרחקים. אך בעלי-השלום קיצרי-הראי לא ראו דבר. מילבד הנסיגה משדות-הנפט ומן ההתנחלויות. השלום עם מצרים הניח את גשרי, שעליו אפשר היה להגיע אל העולם הערבי כולו. אך בעלי-השלום לא ראו בערבים אלא אויבי מאוס וחורש-מזימות.

אויבי השלום המשיכו לשלוט במדינה, וחלשו גם על ה' לא תביא אתנו זונה מחיר כלב בית ה' אלוהיך לכל נדר, כי תועבת ה' אלוהיך גם שניהם. (דברים כ"ג, י"ט).

המלכה-השלום עצמם. יצחק שמיר, שהתנגד לשלום. הפך שרה-החוק. משה ארנס. המתנגד לשלום, נשאר יור ודתי החוק-הביטחון של הכנסת. שכל מהלכי-השלום שייכים לתחום-הסמכות. לשגרירות הישראלית בקאהיר נשלח אליהו בן-אלישר, שהיה באגף הקיצוני של חרות. הוא השתדל לשנות את יחסו אל מצרים, אך לא אל שאר הערבים.

למען הרגע הראשון היה לממשלה מצפון רע — כלפי המתנחלים. כלפי גוש-אמונים. כלפי הפורשים שהקימו את התחיה. כלפי עצמה. הדיבורים על מחיר-השלום. כתירוץ להתמוטטות הכל-כלית של ייגאל הורביץ, הם דיבריהבל. ניתן היה לקצץ עתה בתקציב-הביטחון סכומים העולים בהרבה על מחיר הנפט שיש לרכשו. שדות-התעופה החדשים הם מתנה אמריקאית. אך לא הכוב שבדיבורים הוא העיקר. אלא הנזק לשלום. מציירים את השלום כדבר רע, המאיים על פרנסתו של כל אדם בישראל, מתארים אותו כנטל כפוי ומאוס. כמה מילים של מסי-שפתיים ("כולנו רוצים ב"שלום...") אינן משנות דבר.

איי-אפשר להכריח פרה להתלהב למראה תרנגולת צלוייה, וקשה לעורר את תיאבוננו של נמר בסלאט-

ירקות. אפשר להביא את הסוס אל נחלי-השלום, אך אי-אפשר להכריח אותו לשתות את מימיו.

אין חדות-שלום בצמרת הליכוד, ואין — חוששני — חדות-שלום גם בצמרת המערך, על שני ראשיה. ובלי חדות-שלום, השלום לא יצלח. הוא ידמה לחלקת-אדמה זרועה, אשר יבולה יקמל בהיעדר גישי-מירבחה.

מה אפשר לעשות. אם רוצים לקצור את קצירי השלום, דרושים אנשי-שלום.

הירידה הפנימית

בשבוע שעבר סיפרתי במדור זה על חתונתו של בנימין (לשעבר: סיריבנימין) זאבי בנו של גאנדי, שבה שרו הוא וחבריו, החוזרים-בתשובה, את השיר העברי הטוב "קול חתן וקול כלה" בניב אידישי.

הרשימה יצועה כמה מן הקוראים. "הייתי קרוב לדמעות", אמר איש קשוח כמו דידי מנוסי, "הרגשתי כאילו בוגדים בך".

זוהי אמירה המעוררת למחשבה. יתכן כי דידי צדק אף יותר מכפי שחשב.

כי מה היתה הציונות. בעצם? היא היתה, קודם כל, מרד נגד המצב היהודי.

הציונות היתה התנועה המהפכנית הטוטאלית ביותר בדורות האחרונים. מפני שהיא מרדה נגד מצב העם בכל-ליותו. לא רק נגד מישטר מסויים, לא רק נגד סידרי-שילטון, לא רק נגד חלוקת אמצעי-הייצור. היא מרדה במקום הימצאם של היהודים (הפזורה). במצבם הסוציאלי. "הפירמידה ההפוכה", בשפתם (אידיש). לאדינו וכל לשונות העולם, במצבם הלאומי (מיעוט בכל ארץ). במצבם הביטחוני (חוסר-ישוע). אך בראש וראשונה מרדה הציונות בתרבות היהודית שהייתה קיימת אז — תרבות שהיתה כליכולה דתית.

במילים פשוטות ביותר: הציונות היתה מרד נגד הדת היהודית. לטובת לאומיות חילונית. בעלת מוסר המאנטיסטי ומסר סוציאלי.

כל גדוליה-התורה הבינו זאת בשעתו היטב. בלא יוצא-מין-הכלל, הם קיללו וגידפו את הרצל, כפי שלא קיללו שום אדם אחר עליו אדמונת. אף רב יהודי חשוב אחד לא התייצב לימינו. נטוריקרתא של היום אינם אלא המשך שיר להתנגדות המאסיבית של גדולי הדת לציונות.

(התנועה הדתית הציונית, אמה של המפלג"ל היתה מיעוט זעיר ובולתי-חשוב ביהדות הדתית של אז. ולא נולדה אלא כדי להגן על הציונות מפני התקפת-המחץ הקטלנית של הדת היהודית הממוסדת. אגודת-ישראל היתה תנועה אנטי-ציונית קיצונית).

העליה השנייה שהקימה את כל היש בארץ — החל

בקיבוץ וכלה בהגנה, החל בציבורי-העובדים וכלה במוסד דות השילטון-העצמי — היתה אנטי-דתית. אנטי-אידיש. אנטי-פזורה.

החוזרים-בתשובה של היום יורדים מן הספינה הזאת. הם יורדים מכל מה שנבנה על-ידי הציונות. הם יורדים ממדינת-ישראל שהיא תולדת הציונות. מבחינה אמיתית מאוד, אין הבדל בין ישראלי היורד ללוס-אנג'לס ובין ישראלי היורד לישיבה בירושלים.

זה גם זה נוטשים את הערכים הלאומיים-חברתיים-תרבותיים. שעליהם הושתתה מדינת-ישראל, וחוזרים למה שהיה קיים לפני ה: תרבות-הגטו של דת שאינה זקוקה למולדת (אלא רק לארץ-קודש). החוקת משרות צבאי, הפונה עורף לכל הטוב והיפה והמקורי בחווייה הישראלית.

אין להאשים בכך רק את החוזרים-בתשובה. רובם בורחים רק מבעיותיהם האישיות. מקור הבגידה הוא באבות המהפכה הציונית, שאיבדו בסוף ימיהם את הביטחון בדרכם. הנוסטלגיה הכוזבת לעיירה היהודית, הרגשתי-האשמה כלפי קורבנות-השואה, התרופות-הרוח של מהפכנים עייפים — כל אלה הביאו לבגידה זו. לולא כן לא יכול היה דויד בן-גוריון למכור את החינוך לדתיים, תמורת נוי-עדשים קואליציוני, לשחרר את חוזרי-הישיבה משרות צבאי, ולעשות את שאר הפרשות הנואלות, שהביאו עתה לאן שהביאו.

בויכוח על נתיחות-המתים הצדיק ח"כ שלמה לורנץ את הסעיף בחוק המוצע, האומר שדי בהתנגדותו של קרובי-מישפחה אחד של המת כדי למנוע נתיחת גופתו, גם אם שאר בני-המישפחה הסכימו לנתיחה. אמר לורנץ: לאחד הוזה יש אמונה, לכל האחרים אין אמונה. לכן צריכה דעתו לקבוע.

קשה להעלות על הדעת טענה חצופה יותר. אך הדברים נשמעו בכנסת בנחת. ללא סערה של התנגדות. עסקני המיפלגות ה"חילונית" איבדו מזמן את הביטחון שהיה לקודמיהם. שהם נושאים בשורה מוסרית גדולה, חיובית ומתקדמת, ושההומאניזם הסוציאלי שלהם עולה אלף מונים על המסר הדתי שאבד עילו הכלה. במעמקי ליבם הם מסכימים. בעצם, עם לורנץ.

במאבק בין אמונה ובין חוסר-אמונה, האמונה תנצח תמיד. אם אפן אין עוד אמונה בערכי-היסוד של המדינה, נגור על האומה הישראלית החדשה להתפרק. בניה יירדו — ולא חשוב לאן. במשך מאות בשנים היו קהילות ירושלים וצפת חלק מן ה"גלות". החברה הישראליית כולה יכולה להפוך שוב קהילה גלותית בארץ-הקודש, גם אם למראית-עין יישארו על כנם כל הסמלים החיצוניים של ממלכתיות ריקה מתוכן.

יהודי. לבן ושחצן

קרה לו אסון לגדי גרייבר: הוא הפך סמל. ביח, הבנוי לתלפיות, הפך בעל משמעות לאומית עליונה. אין הוא יכול להאשים בכך איש, כי הוא עצמו גרם לכך. אך עובדה היא שאיש לא יכול היה להתייחס אל הבית כאל סמל בית שנבנה בלי רשיון, כאלפי אחרים. בית-גרייבר היה למושג.

גרייבר הפך נציג בולט למעמד שלם של ישראלים, מעמדי-האדונים. הוא הישראלי היהודי, הלבן, האשכנזי, המייחס והשחצן, הלאומן והגזען, בעל-הפרוטקציה ו-עתי-הרקשרים, המתעשר, העומד מעל לחוק.

הישראלי המכוער, לי-דעתם של רבים. הישראלי הגא זקוף-הגו, לדעתם של אחרים.

כל זה השפיע על הווי-כוח סביב הריסת-הבית, ור על כן היה זה מורכב מאוד. היו שרצו להרוס את הבית, מפני שהשארותו על כנו היתה הורסת כל את-שרות להרוס עוד בית כל-תייחוקי אחד בישראל. ה' חוק היה הופך לצחוק.

היו שרצו להשאיר את הבית, מפני שגרייבר פעל, בסך הכל, על פי נורמה שנוצרה לגבי ישראלים רבים כמוהו. לפי דיעה זו, אין לשנות את הנורמה באמצע המישחק, ולהעניש את מי שפעל על פיה עד לשינוי. מה גם שאין כל ביטחון בכך שהנורמה אפן תשתנה.

היו בקרב בני מעמדו של גרייבר אנשים שהגנו עליו, מפני שהפגיעה בו היתה, בעיניהם, כפגיעה במעמד כולו. היו בקרב מעמדו שרצו דווקא בהריסת הבית, כדי שהאקט הסמלי החד-פעמי יספק את הציבור ויאפשר להם להמשיך במשיחם כתמול-שילשום.

סיפורו של גרייבר הוא, בעיקרו, סיפור אופייני ליש-ראלים מסויימים. כדאי שתזונו אותו, כדי להבין את משמעות ההריסה — ואיה-הריסה.

הוא פתח משרד-נסיעות כדי לסדר הגירה לערבים. הוא לא סיפק להם כרטיסי-נסיעה בכיוון אחד, אלא גם אשרות-כניסה לארצות שונות וכל הסידורים כדי שיוכלו לחיות שם. הוא גייס את חבריו כדי שיתורו ברחבי העולם ויגלו מקומות חדשים שאליהם אפשר לשלוח ערבים. הוא (המשך בעמוד 34)

היו בקרב בני מעמדו של גרייבר אנשים שהגנו עליו, מפני שהפגיעה בו היתה, בעיניהם, כפגיעה במעמד כולו. היו בקרב מעמדו שרצו דווקא בהריסת הבית, כדי שהאקט הסמלי החד-פעמי יספק את הציבור ויאפשר להם להמשיך במשיחם כתמול-שילשום.

סיפורו של גרייבר הוא, בעיקרו, סיפור אופייני ליש-ראלים מסויימים. כדאי שתזונו אותו, כדי להבין את משמעות ההריסה — ואיה-הריסה.

הוא פתח משרד-נסיעות כדי לסדר הגירה לערבים. הוא לא סיפק להם כרטיסי-נסיעה בכיוון אחד, אלא גם אשרות-כניסה לארצות שונות וכל הסידורים כדי שיוכלו לחיות שם. הוא גייס את חבריו כדי שיתורו ברחבי העולם ויגלו מקומות חדשים שאליהם אפשר לשלוח ערבים. הוא

(המשך בעמוד 34)